

Representantforslag 25 S

(2012–2013)

fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Christian Tybring-Gjedde, Anders Anundsen, Kenneth Svendsen og Jørund Rytman

Dokument 8:25 S (2012–2013)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Christian Tybring-Gjedde, Anders Anundsen, Kenneth Svendsen og Jørund Rytman om bedret saksgang ved skatteklager

Til Stortinget

Bakgrunn

Skatteregningen er for de fleste den største regningen de betaler i løpet av et år, og det er viktig å sikre at skatten fastsettes korrekt og ikke styres av skattemyndighetenes trang til å kreve inn mest mulig skatt. Skatteregelverket er uhyre komplisert, og de færreste har kompetanse til å vurdere hvorvidt skattemyndighetene har tolket regelverket korrekt og fastsatt skatten riktig. Iblant tar også skattemyndighetene seg friheter til å fastsette praksis og regler gjennom utarbeidelsen av Lignings-ABC. Skattyter blir ofte lidende.

Dersom det oppstår tvil om skattemyndighetene har tolket regelverket riktig, er det viktig at Norge har et skatteklagesystem som fungerer godt og har de rette insentivene. Mye tyder i dag på at man ikke har det, og at skattemyndighetene i altfor stor grad styrer prosessen.

Skatteklagenemnder

Den gjeldende nemndstrukturen på skatte- og avgiftsområdet trådte i kraft 1. januar 2008. Reorganiseringen av skatteetaten medførte da blant annet at de fem regionale skatteklagenemndene erstattet en tidligere ordning med én ligningsnemnd og én overligningsnemnd for hvert enkelt ligningskontor. Det ble da også krav om at to tredjedeler av skatteklage-

nemndens medlemmer skal bestå av personer med «særskilt fagkompetanse», nærmere definert som formell utdanning innen fagområdene regnskap, økonomi eller jus og yrkeserfaring som omfatter minst ett av disse områdene. Men man kan spørre seg om ikke alle medlemmene burde ha skattefaglig kompetanse?

Arbeidet i nemndene

Arbeidet i skatteklagenemndene foregår ved at alle nemndmedlemmene har en PC der de mottar sakene som skal behandles. Alle dokumentene i sakene gjøres tilgjengelige, slik at medlemmene selv kan undersøke bilag og annet underlagsmateriale. Det er ikke mulig å skrive ut saksdokumenter direkte fra PC-en, men nemndmedlemmene kan få tilsendt papirversjoner av dokumentene ved å henvende seg til skattekontoret.

Nemndmedlemmene kan ta kontakt med skattekontoret og andre medlemmer av nemnden via e-post og telefon dersom de har spørsmål til saken eller ønsker å diskutere hvordan den skal avgjøres. Hvert enkelt medlem kan også be om at det avholdes møte for å drøfte saker. Skatteklagenemndene behandler ulike typer saker. En andel av sakene er, ifølge Finansdepartementet, relativt enkle, der skattekontoret har innstilt på at skattyteren skal gis medhold. Samtidig er det også på det rene at en andel av sakene er svært kompliserte og med mye underlagsdokumentasjon. Når innstillingene til vedtak i stor grad fremsettes som et partsinnlegg med et «naturlig» utfall, blir spørsmålet om de ulike nemndmedlemmene har tilstrekkelig kompetanse og forutsetninger for å gå inn i saken og dissentere.

Hvert nemndmedlem får om lag 700 kroner per sak. For den ekstrajobben nemndmedlemmene pålegges ved å være uenig med skattekontoret får de

ikke ekstra godtgjørelse. Betalingen for nemndarbeidet er altså den samme uansett om man krysser av for å være enig med skattekontorets innstilling eller om man ikke er enig og dermed sammenkaller medlemmene til møte for å drøfte saken.

Innstillingen til vedtak skrives på skattekontoret. Skatteklagenemnden skriver deretter sine kommentarer for egen regning. Dette er en forbedring fra tidligere hvor skattekontoret skrev innstillingen til skatteklagenemnden. Men selv med ny saksbehandler ved klagebehandlingen vil den ansatte på skattekontoret i realiteten bli satt til å overprøve sine egne kollegaer. Dette kan innebære en lojalitetskonflikt. Man har heller ikke noen garanti for at de opprinnelige saksbehandlerne ikke blir involvert eller at man drøfter saken med tidligere saksbehandler, og uavhengigheten objektivt sett er neppe tilfredsstillende. En løsning for å bedre uavhengigheten kan være å flytte saksforberedelsen til et annet skattekontor eller at klagenemndene tilføres faglig kompetanse, utenfor skattekontorene.

Det er også betenkelig at skattyter ikke har samme rett som skattekontoret til å møte i nemnden for å fremlegge sin sak.

Forslag

Det fremmes på denne bakgrunn forslag på de tre problemområdene innenfor skatteklagebehandling, kompetanse, insentiver og uavhengighet.

forslag:

I

Kompetanse

Stortinget ber regjeringen vurdere hvorvidt samtlige nemndmedlemmer i skatteklagenemnder skal ha

formell utdanning innen regnskap, økonomi eller jus, eller ha yrkeserfaring på skatteområdet.

II

Riktige insentiver

Stortinget ber regjeringen vurdere endringer i avlønningssystemet for skatteklagenemndarbeid slik at det ikke er negative insentiver til å ta opp en sak. Eventuelle endringer må balanseres slik at de ikke oppmuntrer til kverulering.

III

Uavhengighet

Stortinget ber regjeringen evaluere uavhengigheten i klagebehandlingen for skattesaker og rettferdig behandling av skattyter. Evalueringen skal herunder behandle følgende momenter:

- Det må sikres at ingen saksbehandler på skattekontoret vurderer seg selv i klageprosessen.
- Uavhengighet. Denne bør ikke kun vurderes subjektivt, men forholdene bør legges til rette slik at det objektivt sett ikke er tvil om uavhengighet.
- Skattyters anledning til å møte eller legge sin sak frem for skatteklagenemnden.

IV

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å flytte saksforberedelsene til skatteklagenemndene ut av skattekontorene, enten som et sekretariat for nemndene eller underlagt direktoratet eller departementet.

10. desember 2012